

Sygn. akt I C 510 / 13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Małgorzata Wąchala**

po rozpoznaniu w dniu 15.10.2013 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) sp. z o.o. we W.**

przeciwko **P. K.**

o zapłatę 126 374 zł

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 28.02.2013 r., I Nc 152/13

utrzymuje w mocy zaskarżony nakaz zapłaty.

UZASADNIENIE

Powód – (...) sp. z o.o. we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. K. 126 374 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22.02.2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Powód podał, że jest posiadaczem weksla wystawionego in blanco we W. na zabezpieczenie jego roszczeń w stosunku do wystawcy weksla J. K. oraz poręczyciela P. K. wynikających z umowy pożyczki z dnia 10.01.2010 r. Weskel został wręczony powodowi jako remitentowi. Weksel został poręczony przez pozwanego. Weksel nie został wykupiony przez J. K. ani przez pozwanego pomimo wezwania ich do zapłaty i przedstawienia im weksla do wykupu. Odpowiedzialność solidarna poręczyciela P. K. i wystawcy weksla J. K. wynika z art. 47 prawa wekslowego.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym dnia 28.02.2013 r., I Nc 152/13, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał pozwanemu P. K., aby zapłacił na rzecz powoda z weksla 126 374 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.02.2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami sądowymi w kwocie 1 580 zł i kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł.

Pozwany P. K. złożył zarzuty od tego nakazu zapłaty. Wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany zarzucił nieważność poręczenia wekslowego z uwagi na brak podpisu pozwanego na wekslu, wydanie weksla pomimo braku legitymacji biernej pozwanego.

Podniósł, że nigdy nie zawierał ani nie poręczał umowy pożyczki, na którą powód powołał się w pozwie. Nigdy nie opatrzył swoim podpisem weksła, który powód przedstawił do pozwu i z którego chce wywodzić swoje prawa. Zaprzeczył również, aby podpisał przedłożone przez powoda potwierdzenie doręczenia wezwania do wykupu weksła.

W piśmie z dnia 02.04.2013 r. pozwany podniósł, że o tym, iż złożone na odwrocie weksła oświadczenie „Poręczam. P. K. (...)” należy do J. K., dowiedział się dopiero w dniu 27.03.2013 r. z listu wymienionej.

W piśmie z dnia 13.05.2013 r. powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Podkreślił, że zarzuty wniesione przez pozwanego nie zasługują na uwzględnienie, zaś nakaz zapłaty z dnia 28.02.2013 r. winien być utrzymany w mocy.

Powód wskazał także, że w niedługim czasie po odebraniu przez pozwanego i wystawcę weksła wezwania do wykupu weksła umową z dnia 05.02.2013 r. pozwany przeniósł udział w prawie użytkowania wieczystego i własności nieruchomości położonej przy ul. (...) w L. na rzecz matki J. K. oraz siostry A. K.. Tym samym pozwany dał wyraz swojej wiedzy o fakcie wezwania go do wykupu weksła oraz nie budzącym wątpliwości zamiarze pokrzywdzenia wierzyciela poprzez wyzbycie się własności nieruchomości. Krótco po zawarciu z powodem umowy pożyczki z dnia 06.01.2010 r. J. K. umową darowizny z dnia 10.03.2010 r. przeniosła własność nieruchomości na pozwanego. Wskazuje to, iż pozwany i jego matka świadomie podejmowali kroki celem uniemożliwienia powodowi dochodzenia przysługujących mu należności.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Matka pozwanego J. K., prowadząca działalność gospodarczą – aptekę w L. – zalegała wobec (...) sp. z o.o. we W. z regulowaniem zobowiązań za dostawę towaru. Wobec tego zawarła z powodem porozumienie polegające na tym, że zawarli oni umowę pożyczki, z której pokryła ona dotychczasowe zobowiązanie.

/ dowód: zeznania świadka J. K. – k. 66-68 /

W celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu otrzymanej pożyczki dnia 10.01.2012 r. J. K. wystawiła weksel na zlecenie (...) sp. z o.o. we W. na kwotę 126 374 zł płatny dnia 12.11.2012 r. we W. przy ul.(...).

Na odwrocie weksła widnieje zapis „Poręczam. P. K. (...)”.

/ dowód: weksel – k. 13; zeznania świadka J. K. /

Pismami z dnia 05.11.2012 r. powód wezwał J. K. oraz P. K. do wykupu weksła na kwotę 126 374 zł w terminie do dnia 12.11.2012 r.

W pismach powód wskazał miejsce i datę wystawienia weksła, termin płatności, remitenta, wystawcę, poręczyciela. Wskazał, że kwota wierzytelności wekslowej wynika z umowy pożyczki z dnia 10.01.2010 r., i obejmuje należność główną, oprocentowanie i odsetki za opóźnienie. Poinformował, że w dniu 12.11.2012 r. weksel zostanie przedstawiony do zapłaty w (...) sp. z o.o. we W. i wezwał J. K. i P. K. do stawienia się w tym dniu celem przedstawienia weksła i dokonania zapłaty z równoczesnym wydaniem weksła.

Pismo skierowane do pozwanego zostało odebrane pod adresem (...) L. w dniu 06.11.2012 r. potwierdzenie odbioru zostało podpisane „P. K.”.

/ dowód: pismo – k. 9; dowód doręczenia – k. 10; pismo – k. 11 /

J. K. powiedziała synowi, że jej sytuacja jest zła, że myślała, że sobie sama poradzi i w związku z tym nie chciała wcześniej o tym mówić ani jemu ani córce.

Pozwany powiedział matce, że go załatwiła na całe życie. Przeciwno pozwanemu toczyło się postępowanie ze skargi pauliańskiej.

/ dowód: zeznania świadka J. K. /

J. K., P. K. i jego siostra A. K. byli współużytkownikami wieczystymi gruntu i współwłaścicielami budynku przy ul. (...) w L. w następstwie dziedziczenia po zmarłym ojcu pozwanego. Zamieszkiwali wspólnie.

Na mocy umowy darowizny pozwany nabył od matki i siostry prawo własności całej nieruchomości.

Później w rodzinie pojawiły się nieporozumienia. Pozwany nie uczestniczył w kosztach utrzymania domu. Pozwany i jego matka chcieli także zabezpieczyć interes siostry pozwanego, która nadal studiuje, otrzymuje rentę rodzinną,

Pozwany, jego matka i siostra podjęli decyzję o powrocie do poprzedniego stanu prawnego nieruchomości i umową darowizny z dnia 05.02.2013 r., nr rep. A (...), P. K. przeniósł na J. K. w 5/8 oraz na A. K. w 1/8 udziały w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) w L..

Od kilku miesięcy pozwany nie zamieszkuje już razem z matką i siostrą.

/ dowód: odpis księgi wieczystej nr (...) – k. 47-50; zeznania świadka J.

K. /

W dniu 25.03.2013 r. J. K. napisała oświadczenie adresowane do pozwanego, iż przeprasza go za uczynione mu krzywdy i przykrości, że ukrywała przed nim i córką całą sytuację, długi, że myślała, że wszystko się poukłada. Oświadczyła, że fałszowała podpisy na dokumentach, także na wekslu in blanco.

J. K. przekazała list córce, aby ta przekazała go pozwanemu, który nie utrzymywał już z matką kontaktu.

/ dowód: zeznania świadka J. K. /

Sąd zważył, co następuje.

Zarzuty pozwanego wobec nakazu zapłaty z dnia 28.02.2013 r. nie zasługują na uwzględnienie.

Konstrukcja postępowania nakazowego opiera się na założeniu, iż dokumenty przewidziane w art. 485 kc jako podstawy wydania nakazu zapłaty stwarzają swoiste domniemanie zasadności żądania pozwu. Z punktu widzenia powoda wystarczające jest przedłożenie jednego z tych dokumentów na potwierdzenie zasadności roszczenia bez potrzeby prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Obalenie domniemanie potwierzonego wydaniem przez sąd nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym następuje w wyniku inicjatywy pozwanego wnoszącego zarzuty przeciwko nakazowi zapłaty zawierającemu orzeczenie o świadczeniu wynikającym z określonego rodzaju dokumentu. Wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym powoduje, że ciężar prowadzenia procesu przenosi się na pozwanego i to on zobowiązany jest wykazać okoliczności, które powodują, iż przedłożony wraz z pozwem dokument traci swój walor jako podstawa roszczenia (por. wyroki SN z dnia 21.10.2010 r., IV CSK 109/10, SA w W. z dnia 27.09.2012 r., VI ACa 383/12). Potwierdza to choćby dyspozycja art. 496 kpc wskazującego, że sąd w wyroku kończącym postępowanie odnosi się do nakazu zapłaty poprzez jego uchylene lub utrzymanie w mocy, a nie do żądania pozwu, jak w procesie prowadzonym na zasadach ogólnych.

Powód powołał jako źródło roszczenia weksla podpisany przez J. K. jako wystawcę oraz przez P. K. jako poręczyciela.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 i 2 prawa wekslowego z dnia 28.04.1936 r. kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie, zaś posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Odpowiedzialność wobec posiadacza weksla ponoszą zatem osoby, które weksel podpisały w charakterze wystawcy, poręczyciela, akceptanta, indosanta, itp. Warunkiem odpowiedzialności wekslowej dłużników wekslowych jest złożenie własnoręcznego

podpisu na wekslu (wyrok SA w Łodzi z dnia 22.05.2013 r., I ACa 21/13). Powód wskazał, że weksel wystawiony dnia 10.01.2012 r. został podpisany przez dwie osoby: wystawcę J. K. i poręczyciela P. K..

Pozwany zgłosił w zarzutach od nakazu zapłaty zarzut o zasadniczym znaczeniu, tj. zarzut braku jego podpisu na wekslu przedłożonym przez powoda. Zarzut ten nie został jednakże przez pozwanego należycie potwierdzony odpowiednimi środkami dowodowymi.

Pozwany zgłosił w zarzutach od nakazu zapłaty zarzut o zasadniczym znaczeniu, tj. zarzut braku jego podpisu na wekslu przedłożonym przez powoda. Zarzut ten nie został jednakże przez pozwanego należycie potwierdzony odpowiednimi środkami dowodowymi.

Zgodnie z art. 253 kpc jeżeli strona zaprzecza prawdziwości dokumentu prywatnego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie osoby, która je podpisała, od niej nie pochodzi; jeżeli jednak spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać.

Zgodnie zaś z art. 254 § 1 kpc badania prawdziwości pisma dokonuje się z udziałem lub bez udziału biegłych, zwłaszcza przez porównanie pisma na zakwestionowanym dokumencie z pismem tej samej osoby na innych dokumentach niewątpliwie prawdziwych.

Oprócz samego weksla w aktach sprawy znajdują się następujące dokumenty zawierające podpis „P. K.”:

- potwierdzenie odbioru wezwania do wykupienia weksla – k. 10 – podpis pod tym dokumentem pozwany również zakwestionował,
- formularz oświadczenia o stanie majątkowym – k. 25 odw.,
- pełnomocnictwo – k. 26.

Samo porównanie podpisów pod wskazanymi dokumentami, aczkolwiek wskazuje na pewne różnice w kreśleniu liter, nie może zostać uznane za wystarczające. Istotną wartość dowodową miałby w tym zakresie dowód z opinii biegłego z zakresu badań porównawczych pisma. Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.01.1972 r., III CRN 341/72, wprowadzie przepis art. 254 kpc przewiduje możliwość sprawdzenia prawdziwości pisma bez udziału biegłego, jednakże praktycznie odstępianie od powołania przez sąd biegłego w sytuacji, gdy prawdziwość pisma została zakwestionowana może mieć miejsce w wypadkach jedynie wyjątkowych, gdy fałsz podpisu jest tak oczywisty, że na tle konkretnych okoliczności jego stwierdzenie nie nasuwa wątpliwości i nie wymaga specjalnych wiadomości ani przeprowadzenia badań. Taka zaś oczywista sytuacja w tej sprawie nie zachodziła.

Pozwany chcąc zaprzeczyć prawdziwości swojego podpisu pod wekslem przedłożonym przez powoda, powinien zgłosić wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badań porównawczych pisma w celu wykluczenia autentyczności podpisu na odwrotnej stronie weksla, tj. podpisu poręczyciela.

Pozwany nie zgłosił takiego wniosku dowodowego w zarzutach od nakazu zapłaty, lecz dopiero w piśmie z dnia 02.04.2013 r. Wniosek ten należy uznać za spóźniony.

Zgodnie z art. 493 § 1 kpc w zarzutach od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym należy zgłosić okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie; sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Pozwany w piśmie z dnia 02.04.2013 r. podniósł, że dopiero dowiedział się od matki J. K. o tym, iż to ona miała podpisać weksel jego nazwiskiem z listu, który matka do niego wystosowała. Z tym twierdzeniem nie sposób się jednakże zgodzić.

Trzeba zwrócić uwagę, iż odpis nakazu zapłaty przeznaczony dla pozwanego odebrała jego matka w dniu 06.03.2013 r. (k. 18). Zarzuty zostały nadane w dniu 15.03.2013 r., a wcześniej w dniu 14.03.2013 r. została uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa. Samo pełnomocnictwo nie zawiera daty, jednakże można założyć, że zostało najpóźniej tego właśnie dnia udzielone. Jeszcze wcześniej, w dniu 08.03.2013 r., pozwany wypełnił oświadczenie o stanie majątkowym. Zatem matka pozwanego musiała mu przekazać korespondencję sądową praktycznie od razu po jej odebraniu od doręczyciela. Tym samym pozwany miał już na etapie przygotowywania i wnoszenia zarzutów od nakazu zapłaty wiedzę, że podstawą nakazu zapłaty jest weksel, którego kopia została mu doręczona i – jeżeli te zarzuty opiera na twierdzeniu, że weksel nie został przez niego podpisany, to od razu w zarzutach mógł i powinien był zgłosić wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badań pisma, zwłaszcza że skorzystał z pomocy prawnej zawodowego pełnomocnika. Również twierdzenie, że dopiero z listu matki dowiedział się o tym, iż to ona miałaby podpisać za niego weksel, jest mało wiarygodne. W uzasadnieniu pozwu mowa jest o zobowiązaniu matki powoda, jej nazwisko widnieje na wekslu, zatem pozwany również od razu po otrzymaniu zarzutów – niezależnie od jakichkolwiek późniejszych pisemnych wyjaśnień matki – wiedział, że jest ona zaangażowana w jakieś rozliczenia z powodem i mógł ją wypytać o kwestie związane z zawarciem umowy pożyczki oraz wystawieniem weksla.

Można dodać, że okolicznością nową, która dotarła do pozwanego już po wniesieniu zarzutów, może być co najwyżej fakt złożenia przez J. K. podpisu imieniem i nazwiskiem syna. Ta okoliczność jest jednakże kwestią dalej idącą i w istocie pozbawioną znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwany swoją obronę przed żądaniem pozwu uzasadniał nie podpisaniem weksla przez matkę, ale niepodpisaniem weksla przez siebie samego. Skuteczne zaprzeczenie przez pozwanego złożeniu podpisu na wekslu w charakterze poręczyciela czyni zbędnym badanie, kto złożył podpis posługując się jego danymi osobowymi. Zobowiązanie wekslowe dotyczy każdej osoby podpisanej na wekslu. Brak podpisu czy też niepochodzenie podpisu od osoby wskazanej w wekslu powoduje upadek tego zobowiązania. Ustalenie rzeczywistego autorstwa podpisu skutecznie podważonego niczego nie zmieni.

Pozwany zarzucając, iż nie podpisał weksla, powinien był od razu przedstawić w zarzutach stosowny wniosek dowodowy w tym zakresie mogący potwierdzić tę tezę. Dowodu z opinii biegłego nie może zastąpić żaden inny dowód, w szczególności zeznania świadka czy przesłuchanie samego pozwanego. Przepis art. 254 kpc wskazuje bowiem na sposób oceny prawdziwości pisma oraz na środek dowodowy możliwy do wykorzystania w tym celu. Także dowód z zeznań matki powoda J. K. słuchanej w charakterze świadka nie mógłby zostać w tym zakresie wykorzystany i nie stanowiłby podstawy do ustalenia, iż podpis na wekslu nie pochodzi od pozwanego. Dowód ten również był spóźniony. Mając jednak na uwadze twierdzenia pozwanego zawarte w piśmie z dnia 02.04.2013 r. na temat powzięcia wiadomości o działaniach swojej matki sąd przeprowadził dowód z jej zeznań, jednakże mogą one zostać wzięte pod uwagę jako podstawa ustalenia okoliczności faktycznych sprawy wyłącznie w zakresie informowania pozwanego przez matkę o okolicznościach wystawienia weksla.

Świadek J. K. zeznała, że informowała pozwanego o tym, że wystawiła weksel z jego nazwiskiem jeszcze przed wydaniem nakazu zapłaty. Zeznała, że dokonując czynności prawnej darowizny dnia 05.02.2013 r. pozwany wiedział już o wekslu.

Tym samym wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego zawarty w piśmie z dnia 02.04.2013 r. należy uznać za spóźniony. Nie sposób uznać, że pozwany nie złożył go bez swej winy, zwłaszcza w sytuacji, gdy korzysta z profesjonalnego zastępstwa procesowego, a wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ma decydujące znaczenie w zakresie potwierdzenia zarzutów zgłoszonych w piśmie zawierającym środek zaskarżenia nakazu zapłaty.

Uwzględnienie spóźnionego wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oczywiście przedłużyłoby postępowanie w sprawie o czas niezbędny do sporządzenia opinii, czas na ewentualne zarzuty, itd.

W relacji stron nie zachodzą też żadne wyjątkowe, szczególne okoliczności, które powodowałyby, że należałoby przeprowadzić spóźnione dowody zgłoszone przez pozwanego. Okoliczności takich nie tworzą także zeznania świadka J. K., do których zresztą należy podejść z dużą ostrożnością, gdyż nie można wykluczyć złożenia przez nią zeznań określonej treści w celu pomocy osobie najbliższej, aby uwolnić syna od odpowiedzialności.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania. Wniosek ten nie został wcześniej zapowiedziany, jego zgłoszenie nastąpiło dopiero na rozprawie w dniu 15.10.2013 r. Zatem dowód z zeznań pozwanego jest również spóźniony i w tym wypadku spóźnienie ma już ewidentny charakter i w żadnej mierze nie mogłoby zostać pominięte lub usprawiedliwione.

Drugi z ze zgłoszonych przez pozwanego zarzutów, tj. „wydanie przedmiotowego weksla pomimo braku legitymacji biernej pozwanego” jest w ogóle niezrozumiały, nie wiadomo, kto miałby i komu „wydawać” weksel. Być może skarżącemu chodziło o wydanie nakazu zapłaty, niemniej jednak sąd ocenia zgłoszone zarzuty mając na uwadze, jak zostały sformułowane, a nie według tego, jak powinny czy mogły być sformułowane.

Sąd doszedł zatem do przekonania, iż obrona pozwanego jako nieoparta żadnymi środkami dowodowymi musiała zostać uznana za bezzasadną, co powoduje nieuwzględnienie zarzutów zgłoszonych przez pozwanego, co wyraża się utrzymaniem zaskarżonego nakazu zapłaty w mocy – art. 496 kpc.

Mając powyższe okoliczności na względzie sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.